

full DOMINICAL

ANEU MAR ENDINS

† JOSEP ÀNGEL SAIZ MENESES
Bisbe de Terrassa

La pregària de Salomó

Un dels discursos més memorables que es recorden del papa Benet XVI és el que pronuncià al Reichstag, el Parlament federal alemany, el 22 de setembre de 2011. Va ser com una síntesi del seu pensament sobre els fonaments del Dret. Comença les seves paraules citant un episodi de la Sagrada Escripura, del primer Llibre dels Reis (3,5.7-12): «En aquells dies, el Senyor s'aparegué a Salomó, en un somni durant la nit, en el santuari de Gabaon, i li digué: "Digue'm què vols que et doni". Salomó li respongué: "Senyor, Déu meu, vós m'heu fet rei a mi, servent vostre, perquè ocupés el tron de David, el meu pare, però sóc encara un jove que no sé conduir la gent, i em trobo enmig del poble que vós heu elegit, un poble que ningú no és capaç de comptar, de tan nombrós com és. Feu al vostre servent la gràcia de saber escoltar, perquè pugui fer justícia al vostre poble i destriar el bé del mal; sense això, qui seria capaç de governar aquest poble vostre tan considerable?". Al Senyor li agradà que Salomó li hagués demanat això i li digué: "Ja que no demanes molts anys de vida, ni riquesa, ni la vida dels teus enemics, sinó discerniment per poder escoltar i fer justícia, jo et donaré això que demanes: et faré tan prudent i sagaç que ni abans de tu ni després ningú no se't podrà comparar".»

Déu concedeix a Salomó que demani tot el que vulgui i ell no sol·licita èxits personals, ni victòries bèl·liques per a ampliar el seu poder ni tampoc riqueses materials, o una llarga vida, o l'eliminació dels enemics. No, no demana res d'això. Al contrari, se sent incapaç de dirigir el seu poble i per això demana al Senyor l'art de saber escoltar i governar, de captar amb objectivitat la realitat de la vida, de les persones i de les coses, de tenir un judici recte per a saber discernir allò que s'ha de fer o que no s'ha de fer. Dirigir un poble és una missió d'una envergadura tan gran que qualsevol líder si té un mínim de seny, per força s'ha de sentir

desbordat i superat. És imprescindible fer un exercici continu de realisme, perquè governar no és un privilegi, ni un domini, sinó un servei i per a servir el poble és indispensable estar atents a la realitat complexa de les persones, de totes les persones, per a saber discernir buscant sempre el bé comú. Governar és treballar al servei de la veritat i de la justícia.

El Sant Pare va subratllar en aquest discurs que l'essència i el sentit últim de l'activitat de polítics i governants radica sobretot en el compromís per la justícia, en la creació de les condicions bàsiques per a la pau, en treballar al servei del Dret i combatre la injustícia. En moments històrics de gran complexitat aquest deure es converteix en quelcom particularment urgent; per això és tan important reconèixer allò que és just, per això és tan decisiu distingir entre el bé i el

mal. El Papa acabava les seves paraules referint-se al patrimoni cultural d'Europa: sobre el fonament de la convicció de l'existència d'un Déu creador, Europa ha desenrotllat el concepte dels drets humans, de la igualtat de tots davant la llei, de la inviolabilitat de la dignitat humana i del reconeixement de la responsabilitat dels éssers humans per la seva conducta. La cultura d'Europa va néixer de la trobada entre Jerusalem, Atenes i Roma; és a dir, de l'encontre entre la fe en el Déu d'Israel, la raó filosòfica dels grecs i el pensament jurídic de Roma. Un triple encontre que configura la seva identitat.

Al jove rei Salomó Déu li concedí el que demanava i molt més. El millor que podem fer avui és demanar també un cor savi i intel·ligent al servei de la justícia. Aquest és el millor camí per a la construcció de la pau i el bé comú.

ENTREVISTA

Vetllar per la pastoral litúrgica

JOSEP M. ROMAGUERA BACH

Mn. Josep Maria Romaguera és el nou president del Centre de Pastoral Litúrgica (CPL), en substitució de Mn. Jaume Fontbona, que ha exercit el càrrec els darrers nou anys. Vinculat al món obrer, antic consiliari de la CIJOC, Mn. Romaguera actualment és rector de la parròquia de Santa Eulàlia de Mèrida de l'Hospitalet de Llobregat; col·labora amb el CPL des de 1987.

El CPL gaudeix d'una bona salut?

Penso que sí. Intentem donar resposta als reptes d'avui de la pastoral litúrgica. Tenim idees i ganes de concretar-les. El Centre va néixer amb voluntat de servei per ajudar a viure la litúrgia com a dimensió molt important de la vida de l'Església i de la seva acció pastoral.

Pel volum d'activitat del CPL es veu que és important per a Catalunya i en tot el món de parla hispana...

Sí. La nostra feina arriba a molts llocs. A les diòcesis catalanes és un fet molt arrelat que els materials de *Missa Dominical* o el *Cantoral MD* són instruments al servei de les celebracions de moltes parròquies. Però també a molts llocs d'Espanya i de l'Amèrica de parla hispana. Igualment, la docència i les revistes especialitzades que publiquem i tot el treball editorial.

Sou rector d'una parròquia de l'Hospitalet i teniu una trajectòria clara en el món obrer. Com es viu la litúrgia en aquests ambients?

La litúrgia és de l'Església, com també ho és la pastoral obrera i ho són les parròquies. De fet, és en aquests llocs on es viu la litúrgia, és a dir, on hi ha l'Església reunida. No hi ha litúrgia si no és en el concret de la comunitat cristiana. I cada comunitat —sigui parroquial, sigui de religioses/os, sigui la que s'aplega en una trobada d'un moviment evangelitzador— dona un color diferent a la litúrgia de tots. La litúrgia és viva, o no és.

Òscar Bardají i Martí

GLOSSA

ENRIC PUIG JOFRA, SJ
Secretari general de la FECC

Temps de festes majors

Aquestes darreres setmanes —i les que seguiran— han estat de festa major per a molts pobles, barris i ciutats de Catalunya, que s'han omplert d'activitats ben diverses. S'hi participa amb més o menys intensitat segons les preferències i l'edat. Probablement els més petits i joves en gaudeixen especialment. Els més grans, sense deixar de fer-ho, recorden moments de la infantesa i joventut, moments especials de la seva història personal i de la seva implicació en la història col·lectiva que entre tots han anat teixint. En un moment o altre d'aquests dies de festa, la comunitat cristiana s'ha aplegat per compartir el pa i el vi com Jesús ens ensenyà a fer-ho. «Celebreu la festa amb alegria [...] a la presència del Senyor, el vostre Déu» (Lv 23,40).

Sovint la festa és sota l'advocació de Maria, la senzilla noia de poble que volia ser fidel al Senyor, que tenia el seu projecte de vida amb molts elements que han perdurat en el temps: casar-se amb un home bo, Josep, formar una família que esperava que fos beneïda amb fills... Déu, però, tergiversa els seus plans. Li demana que sigui mare de Jesús, el Salvador, amb totes les conseqüències. També, a vegades, ens po-

den succeir esdeveniments imprevistos: perdre o trobar una feina, una malaltia, enamorar-se, el traspàs d'una persona estimada... Maria escolta la crida, deixa que capgirin la seva vida. I amb el sí de Maria a Natzaret comença la salvació del món. «Perquè per a Déu no hi ha res impossible» (Lc 1,38). El projecte de Déu no s'ha esgotat. Hi ha molt per fer. Déu necessita persones de bona voluntat que siguin capaces de dir sí, com Maria, per continuar fent meravelles.

La paraula de Déu interpel·la personalment i també com a comunitat. Les comunitats parroquials estan cridades a ser testimonis de fe que emergeixen en la ciutat secular i que, des de la realitat en què estan immerses, han d'esdevenir evangelitzadores, sigui des de la formulació d'un primer anunci o des d'una acció pastoral més consolidada, atenent sempre les situacions de les persones i la seva llibertat. Donem continuïtat al sí de Maria fent present l'amor de Déu en el món des de la catequesi, des dels grups de fe, des dels moviments, des de la participació en el teixit associatiu, des de la proximitat del veïnatge, des del trobament amb les persones, les situacions..., des del trobament amb Déu en la pregària.

LEX ORANDI, LEX CREDENDI

La palabra de Dios es viva y eficaz

MARÍA DOLORES DÍAZ DE MIRANDA

Benedictina del Monestir de Sant Pere de les Puel·les

Empecé a orar de pequeña. Antes de dormir, papá venía a la habitación, rezábamos el padrenuestro, nos encomendábamos a la Santina y nos daba un beso. Años después acompañaba ese momento con la lectura de los evangelios.

Años más tarde, en el monasterio aprendí a practicar la *lectio divina*. Al acabar maitines, en la habitación hacía lectura continua de la Biblia. Era una lectura pausada, repetitiva y meditativa, en la que el texto se iba reduciendo a una frase o a algunas palabras que me acompañaban durante todo el día a modo de mantra. Sin casi darme cuenta, la

Palabra ha ido entretejiendo la urdimbre de mi existencia y configurando mi forma de ser y de actuar, como una lluvia suave que te va calando hasta los huesos.

En ocasiones, el texto bíblico puede, directa e inmediatamente, dar la respuesta o la solución a un problema o circunstancia que vivimos, pero creo que en la mayoría de los casos la luz que nos guía es esa Palabra de Dios integrada en nuestro interior a lo largo de la vida. Seducidos, impregnados y conformados por la Palabra, vivimos y actuamos. De modo que la luz que ilumina nuestro camino es la prolongada fidelidad en el encuentro diario con la Palabra.

Lectures de la missa diària i santoral

11. ■ Dilluns (lit. hores: 3a setm.) [Col 1,24-2,3 / Sl 61 / Lc 6,6-11]. Sant Protus i sant Jancint, germans mrs. (s. IV); santa Teodora Alexandrina, penitent. Beat Bonaventura Gran (Riudoms, 1620 - Roma, 1684), rel. franciscà.

12. ■ Dimarts [Col 2,6-15 / Sl 144 / Lc 6,12-19]. El Nom de Maria. Mare de Déu de Lluc, patrona de Mallorca, i altres advocacions. Sant Guiu, pelegrí; beat Miró, prevere agustinià, a Sant Joan de les Abadesses.

13. □ Dimecres [Col 3,1-11 / Sl 144 / Lc 6,20-26]. Sant Joan Crisòstom (†407), bisbe de Constantinoble i doctor de l'Església. Sant Felip, pare de santa Eugènia.

14. ■ Dijous [Nm 21,4-9 (o bé: Fl 2,6-11) / Sl 77 / Jn 3,13-17]. Exaltació de la Santa Creu, titular de la catedral de Barcelona. Sant Crescenci, noi màrtir, fill de sant Eutimi; santa Ròsula, màrtir.

15. □ Divendres [1Tm 1,1-2.12-14 / Sl 15 / Jn 19,25-27 (o bé: Lc 2,33-35)]. Mare de Déu dels Dolors. Sant Nicomedes, mr.; santa Caterina de Gènova, viuda.

16. ■ Dissabte [1Tm 1,15-17 / Sl 112 / Lc 6,43-49]. Sant Corneli, papa (251-253), i sant Cebrià (Cipriano), bisbe de Cartago (249-258), mrs. Santa Edita, vg., princesa; beat Victor III, papa (1086-1087).

17. ■ † Diumenge vinent, XXIV de durant l'any (lit. hores: 4a setm.) [Sir 27,33-28,9 / Sl 102 / Rm 14,7-9 / Mt 18,21-35]. Sant Robert Bel·larmino (1542-1621), bisbe de Càpua i doctor de l'Església, cardenal (jesuïta). Sant Pere d'Arbués, prev. i mr. a Saragossa. Santa Coloma, vg. i mr. a Còrdova; santa Ariadna, mr.

DIUMENGE XXIII DE DURANT L'ANY

COMENTARI

Lectura de la profecia d'Ezequiel

(Ez 33,7-9)

El Senyor em digué: «Fill d'home, t'he fet sentinella perquè vetllis sobre el poble d'Israel. Quan sentis dels meus llavis una paraula, els has d'advertir de part meva. Si jo amenaço el pecador amb la mort, i tu no li dius res i no l'adverteixes que s'aparti del camí del mal, ell morirà per culpa seva, però jo et faré responsable de la seva sang. Ara, si tu l'havies advertit que s'apartés del mal camí i es convertís, però no s'ha convertit, ell morirà per culpa seva, i tu hauràs salvat la teva vida».

Salm responsorial (94)

R. *Tant de bo que avui sentíssi la veu del Senyor: «No enduriu els vostres cors».*

Veniu, celebrem el Senyor amb crits de festa, / aclamem la Roca que ens salva; / presentem-nos davant seu a lloar-lo, / aclamem-lo amb els nostres cants. R.

Veniu, prosternem-nos i adorem-lo, / agenollem-nos davant del Senyor, que ens ha creat; / ell és el nostre Déu / i nosaltres som el poble que ell pastura, / el ramat que ell mateix guia. R.

Tant de bo que avui sentíssi la seva veu: / «No enduriu els cors com a Meribà, / com el dia de Massà, en el desert, / quan van posar-me a prova els vostres pares, / i em temptaren, tot i haver vist les meves obres». R.

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma (Rm 13,8-10)

Germans, no quedeu a deure res a ningú. L'únic deute vostre ha de ser el d'estimar-vos els uns als altres. Qui estima els altres, ha complert la Llei. No cometre adulteri, no matar, no robar, no desitjar allò que és d'un altre, i qualsevol altre manament, es troba en aquestes paraules: Estima els altres com a tu mateix. Qui estima no fa cap mal als altres. Estimar és tota la Llei.

✠ Lectura de l'evangeli segons sant Mateu (Mt 18,15-20)

En aquell temps, Jesús digué als deixebles: «Si el teu germà peca, vés a trobar-lo i parleu-ne vosaltres dos sols. Si te'n fa cas, t'hauràs guanyat un germà. Si no te'n fa cas, crida'n un altre o dos més, perquè la causa sigui judicada per la paraula de dos o tres testimonis. Si tampoc no feia cas d'ells, parla'n amb la comunitat reunida. Si ni tan sols de la comunitat no volia fer cas, considera'l com si fos un pagà o un publicà. Us ho dic amb tota veritat: Tot allò que lligareu a la terra, quedarà lligat al cel, i tot allò que deslligareu a la terra, quedarà deslligat al cel. Us asseguro també que si dos de vosaltres aquí a la terra s'avenen a demanar alguna cosa, el meu Pare del cel els la concedirà, perquè on n'hi ha dos o tres de reunits en el meu nom, jo sóc enmig d'ells».

Lectura de la profecia de Ezequiel

(Ez 33,7-9)

Esto dice el Señor: «A ti, hijo de hombre, te he puesto de centinela en la casa de Israel; cuando escuches una palabra de mi boca, les advertirás de mi parte. Si yo digo al malvado: "Malvado, eres reo de muerte", pero tú no hablas para advertir al malvado que cambie de conducta, él es un malvado y morirá por su culpa, pero a ti te pediré cuenta de su sangre. Pero si tú adviertes al malvado que cambie de conducta, y no lo hace, él morirá por su culpa, pero tú habrás salvado la vida».

Salmo responsorial (94)

R. *Ojalá escuchéis hoy la voz del Señor: «No endurezcáis vuestro corazón».*

Venid, aclamemos al Señor, / demos vítores a la Roca que nos salva; / entremos a su presencia dándole gracias, / aclamándolo con cantos. R.

Entrad, postrémonos por tierra, / bendiciendo al Señor, creador nuestro. / Porque él es nuestro Dios, / y nosotros su pueblo, / el rebaño que él guía. R.

Ojalá escuchéis hoy su voz: / «No endurezcáis el corazón como en Meribà, / como el día de Massà en el desierto; / cuando vuestros padres me pusieron a prueba / y me tentaron, aunque habían visto mis obras». R.

Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los Romanos (Rom 13,8-10)

Hermanos: A nadie le debáis nada, más que el amor mutuo; porque el que ama ha cumplido el resto de la ley. De hecho, el «no cometerás adulterio, no matarás, no robarás, no codiciarás», y cualquiera de los otros mandamientos, se resume es esto: «Amarás a tu prójimo como a ti mismo». El amor no hace mal a su prójimo; por eso la plenitud de la ley es el amor.

✠ Lectura del santo Evangelio según san Mateo (Mt 18,15-20)

En aquel tiempo, dijo Jesús a sus discípulos: «Si tu hermano peca contra ti, repréndelo estando los dos a solas. Si te hace caso, has salvado a tu hermano. Si no te hace caso, llama a otro o a otros dos, para que todo el asunto quede confirmado por boca de dos o tres testigos. Si no les hace caso, díselo a la comunidad, y si no hace caso ni siquiera a la comunidad, considéralo como un pagano o un publicano. En verdad os digo que todo lo que atéis en la tierra quedará atado en los cielos, y todo lo que desatéis en la tierra quedará desatado en los cielos. Os digo, además, que si dos de vosotros se ponen de acuerdo en la tierra para pedir algo, se lo dará mi Padre que está en los cielos. Porque donde dos o tres están reunidos en mi nombre, allí estoy yo en medio de ellos».

Estima els altres com a tu mateix

P. JAUME SIDERA, claretià

No tingueu cap deute ni amb Hisenda ni amb ningú, deia sant Pau. Hi ha, però, un deute que mai no satisfareu: *Estima l'altre com a tu mateix*. Fes-li el bé que voldries per a tu. Així és de senzill i exigent la vida cristiana.

El sentinella, que de la talaia estant avisa de qualsevol novetat, estima. No anuncia allò que la gent vol sentir, sinó allò que necessita. És la seva responsabilitat. És l'ofici dels profetes i dels responsables de qualsevol grup humà, familiar o eclesial: dir el que en consciència creuen. Si callen seran com gossos muts.

L'amor als germans exigeix tornar al bon camí el fill, el germà, l'amic quan s'erra. És una tasca arriscada. Qui no fa cas de ningú, s'exclou ell mateix de la comunitat. Haurà de fer el camí tot sol.

Jesús garanteix la seva presència en la comunitat quan crida a l'ordre el foraviat. I garanteix també l'eficàcia de la pregària quan la fem reunits en el seu nom, com ara en l'Eucaristia i a casa nostra en família. Quin consol per a la família, la comunitat o el grup que prega! I quina invitació a pregar a les famílies, comunitats o grups que no ho fan! «Jo estic amb vosaltres dia rere dia... On n'hi ha dos o tres de reunits en el meu nom, enmig d'ells m'hi trobo jo!»

Aprenem avui a centrar la nostra vida en l'amor, un amor que és sentinella i que també té cura dels germans per tal que tots marxem i continuem pel bon camí.

VIDA DIOCESANA

Activitats del Sr. Bisbe

Aquest dissabte 9, a les 11 h. Participa en l'ordenació de dos Bisbes auxiliars a la Basílica de la Sagrada Família de Barcelona.

Aquest diumenge 10, a les 10.30 h. Inici de ministeri de Rector de Mn. Xavier Farrés a la parròquia de la Santíssima Trinitat de Sabadell. **A les 20 h,** inici de ministeri de Rector de Mn. Xavier Farrés a la parròquia de Sant Feliu de Sabadell.

Del dimarts 12 al dijous 14. Acompanya la Hermandad del Rocío de Sabadell en el pelegrinatge a Roma amb motiu dels 25 anys de la Hermandad.

Dissabte 16, a les 18 h. Missa a la Catedral en l'inici del Año Rociero de la Federació d'Entitats Culturals Andalusas a Catalunya (FECAC).

Notícies

Visita a les colònies d'estiu. El dijous 20 de juliol, Mons. Saiz Meneses visità les colònies de l'esplai Can Colapi

de Sabadell a Vespella (Osona). L'acompanyaren els responsables de la Fundació Pere Tarrés i del Moviment de Colònies i Esplais Cristians de Catalunya (MCECC), el Consiliari diocesà i el Consiliari de zona de Sabadell.

Pelegrinatge de joves a Fátima. El diumenge 30 de juliol, els 200 joves de la diòcesi de Terrassa van arribar a Fátima. Varen fer la tercera etapa a peu i varen arribar al Camp dels Pastors, on reberen una catequesi sobre Maria i feren un breu recés. Després de dinar varen participar en l'Eucaristia a la Capella de les Aparicions, presidida per Mn. Fidel Catalán, Vicari episcopal, en representació del Sr. Bisbe. Havent sopat, van prendre part en la processó de les torxes. A la tornada, el dia 31 visitaren Càceres i el Santuari de Guadalupe on celebraren l'Eucaristia i una vetlla de pregària. El dia 1 d'agost anaren a Toledo i, a la Catedral, van participar en la Missa en ritu hispanomossàrab presidida també per Mn. Fidel Catalán. El dia 2 anaren a Sisante (Cuenca), el poble natal del Sr. Bisbe, que va presidir l'Eucaristia. Els joves l'obsequiaren perquè era el dia del seu aniversari. El Sr. Bisbe anuncià que el pelegrinatge de l'any vinent es farà a Leyre, Loiola i Javier. Finalment els pelegrins retornen a Terrassa.

Festa de Sant Llorenç a la Mola. El dijous 10 d'agost va tenir lloc la celebració de Sant Llorenç a l'església

del monestir de Sant Llorenç situat a la Mola. Presidí la celebració (Missa i processó) Mn. David Abadías, Rector de Matadepera. Nombrós poble fidel pujà la muntanya per a participar-hi.

Mons. Saiz Meneses participà a Terrassa en el minut de silenci pels atemptats de Barcelona i Cambrils. El divendres 18 d'agost, al migdia, Mons. Saiz Meneses participà en el minut de silenci per les víctimes dels atemptats ocorreguts a Barcelona i a Cambrils. El dia dels atemptats va pregar per les víctimes i manifestà el seu condol a Mons. Joan Josep Omella, Cardenal-Arquebisbe de Barcelona.

Mons. Saiz Meneses concelebrà en la Missa per la Pau i per les víctimes del terrorisme. El diumenge dia 20 d'agost, Mons. Saiz Meneses, acompanyat de Mons. Salvador Cristau i d'alguns preveres de la diòcesi, concelebrà en la missa per la pau i per les víctimes del terrorisme, presidida a la Basílica de la Sagra-

da Família de Barcelona pel Sr. Cardenal-Arquebisbe Joan Josep Omella.

Exèquies a Rubí de dues víctimes del terrorisme. El

dilluns 21 d'agost, Mons. Josep Àngel Saiz va presidir a la parròquia de Sant Pere de Rubí les exèquies del Sr. Francisco López Rodríguez i del seu nebot-nét, l'infant Xavier Martínez Mompart, víctimes de l'atemptat del dia 17 a la Rambla de Barcelona. Han acompanyat al Sr. Bisbe, el Sr. Bisbe Auxiliar, el Vicari episcopal i el Rector de la parròquia amb d'altres preveres i diaques.

En la pau de Crist. El P. Genís Samper Triedú, escolapi, fou rector de la parròquia de St. Feliu del Racó (2000-2013). Ha estat cridat a la casa del Pare el dia 7 d'agost del 2017 als 85 anys d'edat, 70 de vida religiosa i 63 de sacerdoci. Les exèquies es varen celebrar a la parròquia de St. Josep de Calassanç de Barcelona.

Fe d'errades. Al *Full Dominical* del 13 d'agost, a la pàg. 4, es diu que Francisco i Jacinta —els vidents de Fátima— foren canonitzats el 13 de maig de 1917. Ha de dir: el 13 de maig de 2007.

REMADE MAR ADENTRO

La oración de Salomón

Uno de los discursos más memorables que se recuerdan del papa Benedicto XVI es el que pronunció en el Reichstag, el Parlamento federal alemán, el 22 de septiembre de 2011. Vino a ser como una síntesis de su pensamiento sobre los fundamentos del Derecho. Comenzó sus palabras citando un episodio de la Sagrada Escritura, del primer Libro de los Reyes (3,5.7-12): «En aquellos días el Señor se apareció en sueños a Salomón y le dijo: «Pídeme lo que quieras». Respondió Salomón: «Señor Dios mío, tú has hecho que tu siervo suceda a David, mi padre, en el trono, aunque yo soy un muchacho y no sé desenvolverme. Tu siervo se encuentra en medio de tu pueblo, un pueblo inmenso, incontable, innumerable. Da a tu siervo un corazón dócil para gobernar a tu pueblo, para discernir el mal del bien, pues ¿quién se

ría capaz de gobernar a este pueblo tan numeroso?». Al Señor le agradó que Salomón hubiera pedido aquello y Dios le dijo: «Por haber pedido esto y no haber pedido para ti vida larga ni riquezas ni la vida de tus enemigos, sino que pediste discernimiento para escuchar y gobernar, te cumpla tu petición: te doy un corazón sabio e inteligente, como no lo ha habido antes ni lo habrá después de ti.»

Dios concede a Salomón pedir todo lo que quiera y éste no solicita ni éxitos personales, ni victorias bélicas para ampliar su poder, ni tampoco riquezas materiales, o una larga vida, o la eliminación de los enemigos. No, no pide nada de eso. Al contrario, se siente incapaz de dirigir a su pueblo y por eso le pide al Señor el arte de saber escuchar y gobernar, de captar con objetividad la realidad de la vida, de las personas y de las

cosas, de tener un juicio recto para saber discernir aquello que debe o no debe hacerse. Dirigir un pueblo es una misión de tal envergadura que cualquier líder, si tiene un mínimo de sensatez, por fuerza ha de sentirse abrumado y superado. Es imprescindible hacer un ejercicio continuo de realismo, porque gobernar no es un privilegio, ni un dominio, sino un servicio, y como servicio al pueblo es indispensable estar atentos a la compleja realidad de las personas, de todas las personas, para saber discernir, buscando siempre el bien común. Gobernar es trabajar al servicio de la verdad y la justicia.

El Santo Padre subrayó en ese discurso que la esencia y el sentido último de la actividad de los políticos y gobernantes radica sobretudo en el compromiso por la justicia, en la creación de las condiciones básicas para la paz, en trabajar al servicio del Derecho y en combatir la injusticia. En momentos históricos de gran com-

plejidad este deber se convierte en algo particularmente urgente; por eso es tan importante reconocer lo que es justo, por eso es tan decisivo distinguir entre el bien y el mal. El Papa acababa sus palabras refiriéndose al patrimonio cultural de Europa: Sobre el fundamento de la convicción de la existencia de un Dios creador, Europa ha desarrollado el concepto de los derechos humanos, de la igualdad de todos ante la ley, de la dignidad de la inviolabilidad humana y del reconocimiento de la responsabilidad de los seres humanos por su conducta. La cultura de Europa nació del encuentro entre Jerusalén, Atenas y Roma, es decir, del encuentro entre la fe en el Dios de Israel, la razón filosófica de los griegos y el pensamiento jurídico de Roma. Un triple encuentro que configura su identidad.

Al joven rey Salomón Dios le concedió lo que pedía y mucho más. Lo mejor que podemos hacer hoy es pedir también un corazón sabio e inteligente al servicio de la justicia. Ese es el mejor camino para la construcción de la paz y el bien común.

† JOSEP ÀNGEL SAIZ MENESES
Obispo de Terrassa